

11. ҚАТЪНОМАИ 77/334 – АМАЛҲОИ МИНБАЪДА ДАР РОБИТА БО КОНФРОНСИ СОЗМОНИ МИЛАЛИ МУТТАҲИД ОИД БА БАРРАСИИ ФАРОГИРИ МИЁНАМУҲЛАТИ ҲАДАФҲОИ ДАҲСОЛАИ БАЙНАЛМИЛАЛИИ АМАЛ «ОБ БАРОИ РУШДИ УСТУВОР», СОЛҲОИ 2018-2028

Қатъномаи 77/334, ки 1 сентябри соли 2023 аз ҷониби Маҷмаи Умумии СММ қабул гардид, идомаи мантиқии равандҳои оғозёфта бо қатъномаи 75/212 ба ҳисоб меравад ва натиҷаҳои институтсионалӣ ва барномавии нахустин Конфронси ҷаҳонии СММ оид ба масоили обро (22-24 марти соли 2023, Нью-Йорк) расман мустаҳкам намуд. Ҳуҷҷат ба татбиқи амалии қарорҳои қабулшуда равона гардида, гузаришро аз ўҳдадорихои сиёсӣ ба амалҳои мушаххас дар доираи Даҳсолаи амал дар соҳаи об таъмин кард.

Қатънома нақши калидии Тоҷикистон ва Нидерландро ҳамчун ҳамраисони конфронс эътироф намуда, роҳбарии дипломатӣ ва ташкилии онҳоро, ки беш аз 10 000 иштирокчӣ, сарварони давлатҳо, вазирон, намояндагони ҷомеаи шаҳрвандӣ, доираҳои илмӣ ва бахши хусусиро ба ҳам овард, баланд арзёбӣ намуд. Дар ҳуҷҷат таъкид шудааст, ки конфронс ба минбари муҳими байналмилалӣ табдил ёфт, ки дар он аҳамияти захираҳои об дар заминаи татбиқи Ҳадафҳои рушди устувор (ҲРУ), муқовимат ба тағйирёбии иқлим, баробарии гендерӣ, сулҳ ва амният аз нав арзёбӣ гардид.

Самтҳои асосии қатъномаи 77/334:

- расмийтабхашии натиҷаҳои конфронс. Қатънома расман Барномаи амал оид ба об (Water Action Agenda)-ро ҳамчун механизми ихтиёрии асосӣ эътироф намуд, ки беш аз 800 ўҳдадории мушаххас аз давлатҳо, ташкилотҳо ва бахши хусусӣ оид ба тақмили сиёсати об, идоракунии обтаъминкунӣ, муосирсозии инфрасохтори об ва таҳкими ҳамкорихои илмӣ ҷамъ овард;

- мониторинг ва ҳисоботдиҳӣ. Маҷмаи Умумӣ ба Котиботи СММ, Шурои иқтисодӣ ва иҷтимоӣ ва дигар сохторҳои марбута супориш дод, ки механизмҳои мониторинги мунтазами иҷрои ўҳдадорихоро таҳия кунанд. Пешбинӣ шудааст, ки натиҷаҳо дар Форуми сатҳи баланд оид ба рушди устувор (HLPF) мавриди баррасӣ қарор гирифта, гузоришҳои мавзӯӣ омода карда шаванд;

- устувории институтсионалӣ. Дар ҳуҷҷат зарурати тақвияти нақши ЮНЕСКО, БР СММ, UNEP ва дигар агентҳо дар ҳамоҳангсозии ташаббусҳои обӣ, бахусус дар кишварҳои рӯ ба рушд, таъкид шудааст. Ҳамзамон дастгирии ғояи таъсиси як платформа ё институти бисёрҷониба дар доираи СММ низ иброз гардид;

- фарогирӣ ва шарикӣ. Қатънома аҳамияти иштироки занон, ҷавонон, ҷомеаҳои маҳаллиро дар татбиқи лоиҳаҳои обӣ таъкид намуд. Ҳамзамон ба ҳамкорихои байни минтақавӣ, механизмҳои обии фаромарзӣ ва густариши дипломатияи об таваҷҷуҳи махсус зоҳир гардид;

- дастгирии ташаббусҳои оянда. Ҳуҷҷат даъват кард, ки ташаббусҳои минбаъда, аз ҷумла Соли байналмилалӣи ҳифзи пирияхҳо (2025), ки бо пешниҳоди Тоҷикистон ва бо қатъномаи 77/158 эълон гардид ва Даҳсолаи

амалҳо оид ба криосфера (2025-2034), ки бо қатъномаи 78/321 таъсис ёфт, дастгирӣ карда шаванд.

Қабули қатъномаи 77/334 оғози марҳалаи нави «меъмории ҷаҳонии об» гардид, яъне марҳалаи амалҳои мушаххас, масъулияти зиёд ва ҷамоҳангсозии низомнок дар арсаи байналмилалӣ. Ҳуҷҷат на танҳо натиҷаҳои Конфронси соли 2023-ро расман мустаҳкам кард, балки онҳоро ба раванд ва чараёни амалӣ табдил дод, ки ба татбиқи Ҳадафи 6 ҲРҶ то соли 2030 - «Дастрасӣ ба оби тоза ва санитария барои ҳама» равона шудааст.

Бо ин васила, Ҷумҳурии Тоҷикистон боз ҳам нақши пешоҳангии худро дар дипломатияи ҷаҳонии об собит намуда, нишон дод, ки ташаббусҳои он танҳо ба иқдомҳои якдафъаина маҳдуд намешаванд, балки ба бунёди низоми дарозмуддат ва сохторӣ дар соҳаи ҳамкориҳои байналмилалӣ оид ба захираҳои об равона шудаанд.

Маҷмаи Умумӣ

Distr.: General
14 September 2023**Иҷлосияи ҳафтоду ҳафтум**

Банди 18-уми барномаи рӯз

Рушди устувор

**Қатъномаи қабулшудаи Маҷмаи Умумӣ аз 1 сентябри соли 2023
[бе гузариш ба кумитаҳои асосӣ (A/77/L.106)]**

77/334. Амалҳои минбаъда дар робита бо Конфронси Созмони Милали Муттаҳид оид ба баррасии фарогири миёнамуҳлати ҳадафҳои Даҳсолаи байналмилалӣ амал "Об барои рушди устувор", солҳои 2018-2028

Маҷмаи Умумӣ,

бо таъя ба қатъномаи 71/222, қабулшуда аз 21 декабри соли 2016, ки дар он давраи солҳои 2018-2028 Даҳсолаи байналмилалӣ амал "Об барои рушди устувор" эълон шуд ва қарор дод, ки ҳадафҳои Даҳсолаи мазкур бояд ба диққати бештар ба рушди устувор ва идораи комплекси захираҳои об барои расидан ба ҳадафҳои иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва муҳофизатии табиат, аниқ намудани ва таблиғи барномаҳо ва лоиҳаҳои мувофиқ, инчунин васеъ кардани ҳамкориҳо ва шарикӣ дар ҳама сатҳҳо барои мусоидат ба иҷрои ҳадафҳои байналмилалӣ, ки бо захираҳои об алоқаманданд, дар бар гиранд, аз ҷумла ҳадафҳои дар Рӯзномаи рушди устувор то соли 2030¹;

бо таъя ба қатъномаи 73/226, қабулшуда аз 20 декабри соли 2018 бо унвони "Баррасии ҳамаҷонибаи миёндаврии расидан ба ҳадафҳои Даҳсолаи байналмилалӣ амал "Об барои рушди устувор", солҳои 2018-2028" ва Қатъномаи 75/212, қабулшуда аз 21 декабри соли 2020, бо унвони "Конференсияи Созмони Милали Муттаҳид оид ба баррасии ҳамаҷонибаи миёндаврии расидан ба ҳадафҳои Даҳсолаи байналмилалӣ амал "Об барои рушди устувор", солҳои 2018-2028",

бо тасдиқи қатъномаи 70/1 "Табдили ҷаҳон: Рӯзномаи рушд устувор барои давраи то соли 2030" аз 25 сентябри 2015, ки дар он маҷмӯи универсалӣ ва табдилотӣ, ки манфиатҳои мардумро дар назар мегирад, тасдиқ шудааст, ӯро ба ӯҳдадорӣ барои кӯшишҳои бепоён барои иҷрои комили Рӯзномаи то соли 2030, эътироф мекунад, ки нобуд кардани ҷаҳон дар ҳамаи шакл ва намуди он, аз ҷумла ҷаҳри шадид, вазифаи муҳимтарини глобалӣ ва яке аз шартҳои зарурии рушди устувор мебошад, ва ӯ ба таъмини

¹ Қатъномаи 70/1

мувозинат ва комплексӣ дар рушди устувор дар ҳамаи се компонент - иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва экологӣ - ва инчунин таъмини натиҷаҳои ба дастмада дар иҷрои ҳадафҳои рушди, ки дар Ўлӯмияи ҳазорсола шарҳ дода шудаанд, ва анҷом додани ҳама чиз, ки дар давраи таъиншуда барои расидан ба онҳо анҷом дода нашудааст,

бо нигаронӣ қайд мешавад, ки дар суръати кунунӣ, ҷаҳон наметавонад ба ҳадафҳои марбут ба захираҳои об то соли 2030 расад ва ин таъсири бузург ба некӯаҳволии инсон ва се унсури рушди устувор мерасонад;

бо тасдиқи қатъномаи 69/313 аз 27 июли 2015, ки ба Барномаи амалии Аддис-Абеби Конференсияи байналмилалӣ сеюми маблағгузории рушди, ки қисми ҷудонашавандаи Рӯзномаи рушд устувор барои давраи то соли 2030 мебошад, ишора мекунад, онро таҳким ва такмил медиҳад, ва мусоидат мекунад, то вазифаҳои, ки дар он пешбинӣ шудаанд, ба стратегияи мушаххас ва тадбирҳо табдил ёбад, ва дар он боз тақии сиёсӣ барои ҳал кардани масъалаи маблағгузории рушди устувор ва эҷоди шароити мусоид барои он дар ҳамаи сатҳҳо дар рӯҳияи шарикӣ ва ҳамдигарфаҳмӣ таъкид мешавад;

бо қаноатмандӣ қайд мекунад, ки Конференсияи Созмони Милали Муттаҳид, ки аз 22 то 24 марти 2023 баргузор гардид, барои баррасии ҳамаҷонибаи миёндаврии расидан ба ҳадафҳои Даҳсолаи байналмилалӣ амал "Об барои рушди устувор", солҳои 2018-2028, ба фаъолиятҳои марбут ба захираҳои об импулси назаррас бахшид ва дар ҳамаи сатҳҳо ӯҳдадорӣ барои ҳал кардани масъалаҳои марбут ба обро ташвиқ намуд,

бо тасдиқи ҳадафҳо ва вазифаҳои марбут ба захираҳои об ва санитария, аз ҷумла онҳое, ки дар Рӯзномаи то соли 2030 шарҳ дода шудаанд, ва бо хостгоҳи расидан ба ҳадафи таъмин кардани дастрасӣ ва истифодаи оқилонаи захираҳои об ва санитария барои ҳама ва иҷрои дигар ҳадафҳо ва вазифаҳои марбут

ба таври махсус қайд мекунад, ки захираҳои об барои рушди устувор ва нобуд кардани ғафр ва гуруснагӣ аҳамияти ҳалкунанда доранд, ки байни захираҳои об, эконизомҳо, захираҳои энергетикӣ, амнияти ғизо ва ғизо пайванди ногузастанӣ вуҷуд дорад ва захираҳои об барои таъмини саломатӣ ва некӯаҳволии инсон, аз ҷумла васеъ кардани ҳуқуқҳои занон, зарурӣ мебошанд, ва барои расидан ба Ҳадафҳои рушди устувор ва дигар ҳадафҳои марбут дар соҳаҳои иҷтимоӣ, экологӣ ва иқтисодӣ аҳамияти ҳаётӣ доранд.

Эътироф менамояд, ки зарурати инъикоси пурраи мушкилот, марбут ба захираҳои обро, инчунин ҳадафҳо ва вазифаҳо дар соҳаи рушди устуворро э, дар барномаҳои кори Маҷмаи Умумӣ ва Шурои иқтисодӣ ва иҷтимоии Созмони Милали Муттаҳид вуҷуд дорад;

ҳамчунин эътироф менамояд, ки шартҳои беҳтар кардани ҳамоҳангии амалҳо ва барномаҳо, ки ба расидан ба ҳадафҳо ва ҳал кардани масъалаҳои марбут ба об ва санитария, аз ҷумла ҳадафҳо ва вазифаҳои, ки дар Рӯзномаи то соли 2030 омадаанд, хусусан дар кишварҳои рушдёфта, равона шудаанд,

хамкори байналмилалӣ мебошад, аз ҷумла дар сатҳҳои глобалӣ, минтақавӣ ва субминтақавӣ;

таъкид менамояд, ки нақши марказӣ дар назорат кардани иҷрои фаъолияти минбаъда, вобаста ба Рӯзномаи то соли 2030, ва гузаронидани баррасии пешрафти он дар сатҳи глобалӣ, форуми сиёсати баландпояи рушди устувор мебошад, ки таҳти роҳбарии Маҷмаи Умумӣ ва Шурои иқтисодӣ ва иҷтимоӣ чамъ оварда мешавад, ва бо қаноатмандӣ натиҷаҳои баррасии амиқ, ки дар соли 2023 гузаронида шуд, дар бораи расидан ба ҳадафҳои 6, 7, 9, 11 ва 17 дар соҳаи рушди устувор;

ёдовар мешавад, ки пешниҳод намудем, ки давлатҳо ва дигар ҷонибҳои манфиатдор дар бораи ўҳдадорӣҳои ихтиёрии, ки ба расидан ба ҳадафҳои Даҳсолаи байналмилалӣ амал "Об барои рушди устувор", солҳои 2018-2028, мусоидат мекунанд, эълон кунанд, ва барномаи амал дар соҳаи захираҳои обро қабул мекунем;

даъват менамояд, ки Дабири кул Департаменти масъалаҳои иқтисодӣ ва иҷтимоии Котибот ва Механизми "Созмони Милали Муттаҳид - захираҳои об" -ро барои беҳтар кардани ҳамоҳангии фаъолият ва таъчил дар ҳал кардани вазифаҳои аввалиндараҷа дар соҳаи захираҳои об дар доираи тамоми низоми Созмони Милали Муттаҳид,

таъкид менамояд, ки расидан ба Ҳадафҳои рушди устувор аз фаъолсозии ва таҳкими Ширкати глобалӣ дар манфиати рушди устувор вобаста аст, ки ҳукуматҳо, ҷомеаи шаҳрвандӣ, бахши хусусӣ, низоми Созмони Милали Муттаҳид ва дигар субъектҳои муттаҳид мекунанд, махсусан аҳамияти фаъолсозии ва таъмин намудани устувории кӯшишҳои барои расидан ба ҳадафҳо ва ҳал кардани масъалаҳои марбут ба захираҳои об, аз ҷумла онҳое, ки дар Рӯзномаи то соли 2030 омадаанд,

таъкид менамояд, ки тавассути чамъоварии, ба ғайр аз дигарон, конфронсҳои даврии Созмони Милали Муттаҳид оид ба захираҳои об, ки на танҳо кӯшишҳои аллакай анҷомдодашударо тақрор намекунанд, балки онҳоро тақмил медиҳанд, ва фаъолиятҳои анҷомдодаи кӯмак ба расидан ба ҳадафи 6 дар соҳаи рушди устувор ва тақвияти импулси сиёсӣ, ки ба раванди расидан ба ин ҳадаф дода шудааст,

1.Қарор медиҳад, ки дар соли 2026 конфронси Созмони Милали Муттаҳид оид ба захираҳои обро, ки бо маблағгузориҳои ихтиёрӣ ва самараноктарин ва муассиртарин роҳҳо баргузор мешавад, барои таъчил дар расидан ба ҳадафи 6 дар соҳаи рушди устувор (Таъмини дастрасӣ ва истифодаи оқилонаи захираҳои об ва санитария барои ҳама) даъват кунад, ки натиҷаи он Раиси Маҷмаи Умумӣ гузориши кори конфронсро ҳамчун ҳуҷҷати ниҳонии он таҳия мекунанд, ва қарор медиҳад, ки то охири ҷаласаи ҳафтодумини худ тартиби гузаронидани конфронси Созмони Милали Муттаҳид оид ба захираҳои об дар соли 2026-ро баррасӣ намояд, то гузаронидани конфронс натиҷаҳои интизориро ба вуҷуд орад;

2. Қарор медиҳад, ки дар соли 2028 Конференсияи Созмони Милали Муттаҳид оид ба баррасии ниҳоии ҳамаҷонибаи пешрафти иҷроӣ ҳадафҳои Даҳсолаи байналмилалӣ амал "Об барои рушди устувор", солҳои 2018-2028, барои таъҷил дар иҷроӣ барномаҳо дар соҳаи захираҳои об ва гузаронидани арзёбии дастовардҳо дар доираи Даҳсолаи байналмилалӣ амал баргузор шавад, таъкид менамояд, ки ин Конференсия бо маблағгузорӣ ихтиёрий таъмин хоҳад шуд ва дар ин робита пешниҳодоти хуби ҳукумати Тоҷикистонро барои гузаронидани Конференсия дар Душанбе истиқбол мекунад ва қарор медиҳад, ки то анҷоми ҷаласаи ҳаштодумини худ тартиби гузаронидани Конференсияи Созмони Милали Муттаҳид оид ба захираҳои об дар соли 2028-ро баррасӣ намояд, то натиҷаҳои эҳсосшавандаро ба даст оварад;

3. Ният дорад, ки имкониятҳои минбаъдaro барои ҷалби фаъолонаи ҳукуматҳо, ҷомеаи шаҳрвандӣ, бахши хусусӣ, низоми Созмони Милали Муттаҳид ва дигар ҷонибҳои манфиатдор дар кӯшишҳо барои пешбурди пешрафт ва мусоидат ба расидан ба ҳадафҳои байналмилалӣ ва ҳал кардани масъалаҳо дар соҳаи захираҳои об, аз ҷумла онҳое, ки дар Рӯзномаи рушди устувор то соли 2030 ва вазифаҳои Даҳсолаи байналмилалӣ амал "Об барои рушди устувор", солҳои 2018-2028, омадаанд, баррасӣ кунад, инчунин барои ташвиқ кардани кӯшишҳо дар доираи даҳсолаи байналмилалӣ минбаъда, ки метавонанд аз ҷониби Маҷмаи Умумӣ эълон шаванд;

4. Пешниҳод менамояд, ки Дабири кул гузориши таҳияшударо, ки бо дастгирии Департаменти масъалаҳои иқтисодӣ ва иҷтимоӣ Котибот ва Механизми "Созмони Милали Муттаҳид - захираҳои об", муассисаҳои махсус, комиссияҳои минтақавӣ ва дигар сохторҳои низоми Созмони Милали Муттаҳид омода шудааст, барои баррасӣ ба Маҷмаи Умумӣ дар ҷаласаи ҳаштодумин пешниҳод кунад, ки дар он маълумот дар бораи амалҳо, ташаббусҳо, таҷрибаи пешқадам ва таҷрибаи ҷамъшуда, инчунин мушкилот ва душвориҳо, то ки пешрафт дар иҷроӣ Даҳсолаи байналмилалӣ амал "Об барои рушди устувор", солҳои 2018-2028, арзёбӣ шавад;

5. Дабири кулро даъват мекунад, ки дар ҳамоҳангӣ бо давлатҳои аъзо то охири ҷаласаи ҳаштодумини Маҷмаи Умумӣ стратегияи умумии низоми Созмони Милали Муттаҳид дар соҳаи обрасонӣ ва санитарияро барои тақвияти ҳамоҳангӣ ва иҷроӣ афзалиятҳо дар соҳаи захираҳои об дар доираи тамоми низоми Созмони Милали Муттаҳид пешниҳод намояд ва дар ин контекст диққати махсусро ба эҳтиёҷоти марбут ба оби кишварҳои рушдёфта, аз ҷумла эҳтиёҷоти марбут ба маблағгузорӣ, интиқоли технология ва рушди потенциал, равона созад, инчунин Дабири кулро даъват мекунад, ки дар доираи захираҳои мавҷуда, дастгирии муносибро дар иҷроӣ стратегияи умумии низоми Созмони Милали Муттаҳид дар соҳаи таъмини об ва санитария(тозагӣ) таъмин кунад.

*Иҷлосияи 99-уми пленарӣ
1-уми сентябри соли 2023*